

Verslag Cultuurraad VGC 29 september 2022

Aanwezig:

Leden: Anja Van Roy, Anne-Sophie Van Neste, Bart Claes, Gregory Delannay, Hugo Vanden Driessche, Jens Dupon (ondervoorzitter), Leen De Spiegelaere, Margot Luyckfasseel, Nora Mahammed (voorzitter), Roel Heremans, Stéphanie Masuy, Theresia Feldmann, Thomas Matei

VGC-administratie: Cindy Vandeweyer, Karina Luytens, Mieke Maes (voor agendapunt 3 erfgoed)

VGC-kabinet Smet: Hilde Peeters

Verontschuldigd:

Leden: Eddie Maes, Elvira Crois, Frie Van Camp, Ianthe De Boeck, Ivo Shimwa, Lies Moors, Olga Rutayisire, Sanae Jamaï, Shilimeza Prins, Thomas Haemels

VGC-administratie: Yannick Roman

Vooraf

De Cultuurraad is te gast bij 'Jeugdpoint 44'. Een gedeelde infrastructuur waar TransfoCollect, D'Broej-Ratatouille en de Chiro Schaarbeek een plek hebben en ruimtes delen. Sara van TransfoCollect geeft de aanwezigen meer informatie over deze infrastructuur en over de werking van TransfoCollect.

1. Goedkeuring verslag Cultuurraad van 21 februari 2022

Het verslag wordt goedgekeurd.

2. Mini-evaluatie

De leden konden op voorhand een kort formulier invullen met volgende vragen:

- Hoe heb je je deelname aan de Cultuurraad tot nu toe ervaren?
- Wat vind je fijn?
- Wat heb je gemist?

Slechts twee leden vulden de evaluatie in.

De voorzitter opent het gesprek, de leden reageren.

➤ Een lid vraagt zich af welke impact de Cultuurraad heeft.

Onder de bevoegdheden van collegelid Pascal Smet vallen vele verschillende adviesraden en werkgroepen. Deze adviesorganen worden van nabij opgevolgd door het kabinet en is een manier om de vinger aan de pols te houden.

De leden ontvingen een document dat een tussentijds overzicht bevat van de onderwerpen die besproken werden in de Cultuurraad. Dit overzicht tracht weer te geven wat er met de uitwisseling, aanbevelingen of adviezen gebeurde of welke ontwikkelingen er rond bepaalde

thema's plaatsvonden, binnen de algemene directie Cultuur, Jeugd Sport of ruimer de VGC en/of door het VGC College(lid).

Belangrijk om weten is dat beslissingen van andere overheden (bv. Kunstendecreet) een belangrijke impact hebben op Brussel en vorm geven aan kunst en cultuur in Brussel. Het canvas wordt vaak elders gevormd. Binnen de VGC-context wordt veel in dialoog gegaan met het werkveld en worden nieuwe initiatieven geïnitieerd. De impact van het VGC-beleid is er maar de VGC heeft niet de slagkracht zoals bv. de Vlaamse overheid of de Franse gemeenschap.

De Cultuurraad kan adviezen uitbrengen op vraag van de VGC maar ook op eigen initiatief. De voorzitter herhaalt dat er steeds onderwerpen mogen doorgegeven worden waarrond de Cultuurraad wilt werken.

- Een ander lid vindt de diversiteit van de groep een meerwaarde in de interactie en heeft het gevoel dat er in de uitwisseling met de administratie en het kabinet naar de Cultuurraad geluisterd wordt.
- Een lid vraagt in welke mate een volgende staats hervorming en de vragen die opgeworpen worden rond gemeenschapsmateries leeft?

Dit is een zeer politieke aangelegenheid. De beslissingen worden op andere echelons genomen. De Cultuurraad zal hier in de toekomst over bevraagd worden, bv. wanneer er aanbevelingen geformuleerd worden voor de volgende regering.

- Een lid acht een kennismakingsronde nuttig. En zo geschiedt. Iedereen stelt zich kort even voor.
- Iemand vraagt naar de diversiteit in de samenstelling van de Cultuurraad.

Bij de hersamenstelling van de Cultuurraad werd er op verschillende vlakken rekening gehouden met diversiteit: mensen die affiniteit hebben met cultuur in de brede betekenis van het woord (erfgoed, kunsten, sociaal-cultureel werk, ...), diversiteit in gender, leeftijd en etnisch-culturele diversiteit. De Cultuurraad startte met 30 leden. Sindsdien namen een aantal mensen ontslag (om professionele of privéredenen) en bestaat de groep momenteel uit 23 leden.

Een lid vraagt of er mensen kunnen toegevoegd worden aan de Cultuurraad?

De voorzitter antwoordt dat dit kan worden bekeken met de agendacommissie (het 'orgaan' dat elke Cultuurraad voorbereidt en bestaat uit de voor- en ondervoorzitter, het secretariaat van de Cultuurraad (de administratie)).

3. Vervolg erfgoed: voorstelling nieuwe verordening en mogelijkheid om feedback te geven

Tijdens de Cultuurraad van februari 2022 werd dieper ingegaan op het thema erfgoed, wat dit allemaal inhoudt en hoe zich dat verhoudt tot het erfgoedbeleid van de VGC. Ondertussen is er een nieuwe erfgoedverordening in de maak die de verordening van 1997 zal vervangen. De administratie bereidt dit voor en ging hierover ook in dialoog met de werkgroep Erfgoed van de VGC. Ook de leden van de Cultuurraad werden hierop uitgenodigd.

Mieke, collega van de erfgoedcel van de VGC, schetst de context en koppelt terug over de ontwerp-erfgoedverordening. Zie ook het voorbereidend document dat werd bezorgd.

De VGC werkt vanuit haar gemeenschapsbevoegden rond roerend en immaterieel erfgoed. De focus ligt op Brussels erfgoed en de link naar de Brusselaar. Er moet steeds een duidelijke link zijn met Brussel.

Er zijn twee grote lijnen:

- 1) Subsidiebeleid: de verordening dateert van 1997, ondertussen is er heel wat veranderd in Brussel en was het tijd om een en ander te actualiseren. De algemene subsidieprincipes blijven dezelfde:
  - subsidies voor erfgoedprojecten
  - subsidies aan partnerorganisaties die hun erfgoedkennis en -expertise ter beschikking stellen en een structurele werking en dienstverlening rond erfgoed hebben. Op dit moment gaat het om: Brussels Museums, Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel, Be Brusseleir en Epitaaf.

Voor het indienen van erfgoedprojecten zijn er twee indienmomenten. Voor de erfgoedvrijwilligers in de erfgoedgemeenschappen komt er een flexibele procedure met doorlopend indienen voor een bedrag kleiner dan 3.000 EUR.

- 2) De werking van de VGC-erfgoedcel, gesubsidieerd vanuit het Vlaams erfgoeddecreet. Vanuit haar dienstverlenende rol zet de erfgoedcel in op erfgoedzorg en erfgoedparticipatie, naast kennismaking en sensibilisering met en rond cultureel erfgoed. Dit doet ze binnen een uitgebreid netwerk van erfgoedspelers met de nodige wisselwerking tussen Vlaamse en Brusselse praktijken en ontwikkelingen. Ook het inspelen op de laborol van Brussel zit hier.

De verordening is momenteel nog in ontwerpfasen en moet nog enkele stappen doorlopen: goedkeuring door het College en de Raad van de VGC. Daarna volgt nog een communicatie. Mieke doet een warme oproep om mee reclame te maken voor erfgoedprojectsubsidies.

4. Gevolgen van het kunstendecreet voor Brussel: samenvattende situatieschets (informatief en reflectie)

De leden kregen op voorhand een situerend document en een overzichtstabel van de Brusselse organisaties die hebben ingediend bij het Kunstendecreet en die (geen) middelen krijgen in 2023-2027 en de situatie Kunstendecreet 2017-2021 (2022).

Het Vlaams kunstendecreet is enorm belangrijk voor de kunsten in Vlaanderen en Brussel, zowel voor grote en kleinere organisaties. Tijdens de laatste beslissingsronde werd er op het einde redelijk wat budget toegevoegd, voorafgaandelijk werd hier veel discussie over gevoerd. Brussel kent een zeer bloeiende kunstscène die niet altijd erg gekend is in Vlaanderen. Brussel is ook vaak internationaal vernetwerkt. Een aantal organisaties toeren niet zo heel veel in Vlaanderen (en omgekeerd wordt er niet noodzakelijk veel getoerd in Brussel). Daarnaast was een politieke bezorgdheid: wat is een Vlaamse kunstinstelling in Brussel?

Voorafgaand aan de finale beslissing werden een aantal initiatieven genomen door de VGC om met werkveld en beleid (VGC, Vlaamse overheid) in dialoog te gaan. Zo was er een 'open hearing' met het kabinet Smet georganiseerd i.s.m. het Brussels Kunstenoverleg, er was een bespreking binnen de werkgroep Kunsten van de VGC en is er actief gewerkt tussen de kabinetten Smet en Jambon en tussen de ministers onderling. Er werd ook een officieel schrijven naar Jambon gericht dat het kabinet Smet is gaan verdedigen.

De vaststelling is dat Brussel in zijn geheel voldoende middelen verwierf (ten opzichte van het geheel van Vlaanderen). De organisaties kunnen hiermee aan de slag. Natuurlijk zijn er altijd verliezers.

Het VGC-kunstenbeleid staat ook voor een nieuwe beslissingsronde voor de erkenning en subsidiëring voor de komende 3 jaar (deadline 1/11). Er is een omzendbrief verstuurd door collegelid Smet aan kunstorganisaties die bij VGC-Kunsten en één- of meerjarige werkingsubsidie ontvingen. Daarin worden de accenten van het VGC-kunstenbeleid geëxpliciteerd (cf. situerend document dat werd bezorgd):

1. Accent op internationalisering en interculturele creatie
2. Accent op zorgzame ondersteuning
3. Accent op Brussel als laboratorium

Vandaag wordt aan de Cultuurraad gevraagd wat ze willen meegeven aan collegelid Smet.

- Een lid ziet in de beslissingen van het kunstendecreet een belangrijk hiaat op het vlak van innovatie kruisbestuiving wetenschap/kunsten.
- Opgelet met de overzichtstabel van Vlaamse subsidies: hier zitten bij een aantal organisaties vanaf nu ook infrastructuursubsidies inbegrepen. Kan een vertekend beeld geven op de verhoging van de middelen. De administratie reageert dat ze hiervan op de hoogte is.
- In globo zijn er heel wat middelen naar Brussel gegaan. Sommige organisaties kregen toch een negatieve beslissing hetgeen spijtig is.
- De vraag wordt gesteld of men rekening zal houden met de indexering. Tijdens het schrijven van de dossiers kon niemand voorzien dat er een energiecrisis zat aan te komen. Als samenleving staan we voor een enorme uitdaging, ook in de kunstensector.
- Een lid stelt dat er een grote druk komt te staan op de artistieke budgetten.
- Een lid heeft een opmerking over het accent 'Brussel als laboratorium'. De huidige formulering wordt te eng bevonden. De laborol rond de manier van werken op sociaal, meertalig, maatschappelijk en diversiteit vlak ziet hier nu niet in.
De VGC reageert dat dit vervat zit bij het eerste accent 'internationalisering en interculturele creatie'. In het 3de accent heeft de VGC explicieter willen inzetten op technologie en wetenschap. Heel veel sociale zaken worden gestuurd door technologie.
Reactie: De titel van het 3de accent is wat misleidend. Misschien kan dit aangepast worden?
- Het 2de accent focust op zorgzame ondersteuning. Dit betekent o.a. *fair practices* en *fair pay*, maar ook artiesten de mogelijkheid geven voor de ontwikkeling van hun knowhow, bv. via trajectsubsidies om een kunstenaar de ruimte te geven om 1 à 2 jaar te experimenteren. Een trajectsubsidie kan 1x aangevraagd worden in een kunstenaarsloopbaan.
- Een lid geeft aan dat nog te veel kunstenaars in preciaire omstandigheden leven en is blij dat hier aandacht voor is binnen het 2de accent. Het nieuwe kunstenaarsstatuut kan een gedeeltelijke oplossing bieden voor enkele aspecten van deze precariteit. Toch ligt het accent daarin nog altijd teveel op werkloosheid i.p.v. tewerkstelling. Kunstenaars moeten zich volgens sommige leden ook assertiever durven/kunnen opstellen inzake loon, betaling voor hun werk.
- Een lid vraagt of er gekeken wordt naar de visie van kunstenaars op stadsontwikkeling, naar kunstenaars met een artistieke visie op de stad. Is er plaats voor zo'n kunstenaars?
De VGC reageert dat de projectsubsidies zeer divers zijn. Kunstenaars die bezig zijn met de stad en met de stad van de toekomst komen daar zeker ook aan bod. Via het Atelierbeleid is er veel aandacht voor kunstenaarsmakersruimtes (een thema dat aan bod komt tijdens de Cultuurraad van december). Daarnaast kende zowel Staycation (2020, 2021) en Playcation (2022) tijdens de zomer heel wat projecten van kunstenaars in de openbare ruimte. Nog twee andere subsidielijnen worden vermeld: Kunst in Opdracht en Kunst in Co-creatie. Bij het eerste gaat het om kunstinterventies in de eigen gebouwen. Bij het laatste is dit een

samenwerking met de gemeenschapscentra en wordt er samengewerkt met de wijk en zijn er interventies in de wijk.

5. Varia

Op 17 november 2022 organiseert de VGC een infodag over Europese subsidiemogelijkheden. De nieuwe Europese beleidsperiode 2021-2027 is ondertussen actief. Tijdens deze dag wordt info gegeven over de nieuwe programmaperiode en subsidiemogelijkheden binnen verschillende Europese programma's, zoals EFRO, ESF, Erasmus+ en Creative Europe. Deze dag vindt plaats bij de VGC en duurt een hele dag. Het programma is nog in opmaak. De leden die op de hoogte willen gehouden worden geven een seintje aan de administratie.